



TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

S P R E N D I M A S

IŠKELTI DRAUSMĖS BYLĄ TEISĖJAI R. A.

2015 m. kovo 9 d. Nr. 18 P-6
Vilnius

Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – ir Komisija), susidedanti iš narių Algio Norkūno (pirmininko ir pranešėjo), Dianos Butrimienės, Veslavos Ruskan ir Teodoros Staugaitienės, sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Aurelijai Pauliukaitei, Nacionalinės teismų administracijos patalpose išnagrinėjusi UAB „Minibank“ teikimą iškelti drausmės bylą Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjai R. A., susipažinusi su surinkta medžiaga,

n u s t a t ė :

UAB „Minibank“ kreipėsi į Komisiją su teikimu iškelti drausmės bylą Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjai R. A. Teikime paaiškina, kad teikia vartojimo kreditus gyventojams visoje Lietuvoje; iš skolininkų, kurie nevykdo sutartinių įsipareigojimų, skolos išieškomos teisiniu keliu. Kadangi vartojimo kredito sutarties 11.14 punktu šalys susitaria, kad kilus ginčui, jo sprendimas vykdomas įstatymų nustatyta tvarka per Klaipėdos miesto apylinkės teismą, arba, kredito davėjo pasirinkimu, per kredito gavėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismą, didelė dalis ginčų nagrinėjama Klaipėdos miesto apylinkės teisme, kur bylas taip pat nagrinėja ir teisėja R. A. Pareiškėja teigia, kad dažnai susiduria su netinkamu teisėjos R. A. pareigų atlikimu: pvz., civilinėje byloje Nr. L2-11793-769/2014 teisėja 2014-09-09 priėmė nutartį atsisakyti priimti pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo, konstatavusi, kad jis neteismingas Klaipėdos miesto apylinkės teismui; Klaipėdos apygardos teismas 2014-11-26 panaikino minėtą nutartį ir pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo perdavė Klaipėdos miesto apylinkės teismui nagrinėti iš naujo, konstatavęs, kad pirmosios instancijos teismas privalėjo atsižvelgti ir vadovautis analogiškose bylose priimtais sprendimais, o remtis Europos Teisingumo Teismo byla Nr. C-243/08 neturėjo pagrindo. Tačiau neatsižvelgdama į nurodytą Klaipėdos apygardos teismo nutartį, teisėja R. A. 2014-12-02 priėmė analogišką procesinį sprendimą civilinėje byloje Nr. L2-15594-769/2014, kuris taip pat buvo apskūstas.

Pareiškėja UAB „Minibank“ teikime pažymi, kad apeliacinės instancijos teismo praktika analogiškose bylose aiški, išsami ir vienareikšmiška, o teisėjos nurodyti argumentai yra iš esmės netiesioginė pakartotinė diskusija su Klaipėdos apygardos teismu, pareigingumo, pavyzdningumo ir profesionalumo stoka bei principingumo demonstravimas. Tokiais teisėjos sprendimais sąmoningai ir sistemingai kliudoma greitai ir nedidelėmis sąnaudomis išspręsti ginčą, vilkinamas skolos grąžinimas, didinami nuostoliai, nepagrįstai pažeidžiama kreditoriaus teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos ir tokiu elgesiu pažeidžiama teisėjo etika. Pareiškėjos teigimu, teisėjos padaryti proceso pažeidimai sukėlė jai nepageidaujamus padarinius, nes pareiškimų dėl teismo įsakymo priėmimo klausimas sprendžiamas nepateisinamai ilgai. Nors žemesnės instancijos teismai yra saistomi aukštesnės instancijos teismų teisės aiškinimo taisyklių, teisėja R. A., nepaisydama apeliacinės instancijos teismo nutartyje išdėstytų nurodymų, nesilaikė Teismų įstatymo 33 str. 4 d. nuostatų ir taip pažeidė teisėjo pareigą laikytis įstatymų (Teismų įstatymo 23

str. 1 d.). Be to, vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 71 str. 1 d., teisėja pakartotinai apskritai negalėjo spręsti pareiškimo priėmimo klausimo.

Teikime Komisijai pareiškėja remiasi Konstitucinio Teismo 2014-03-10 sprendime pateiktu išaiškinimu, kad jeigu žemesnės instancijos teismo sprendimus aukštesnės instancijos teismas keičia ar naikina itin dažnai, juose nuolat daromos šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, tai gali reikšti, kad teisėjas netinkamai atlieka savo pareigas ir (arba) neatitinka jam keliamų profesinės kvalifikacijos reikalavimų, ir teigia, kad teisėjos R. A. priimamos nutartys pasižymi tendencingu klydimu. Atkreipia dėmesį, kad Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2013-09-16 sprendimu iškėlė teisėjai R. A. drausmės bylą būtent dėl su ja susijusių bylų. Teisėjų garbės teismas 2013-12-16 skyrė teisėjai R. A. griežtą papeikimą, sprendimas įsiteisėjo 2014-03-28 Lietuvos Aukščiausiam Teismui atmetus teisėjos skundą. Tačiau galiojanti drausminė nuobauda nepasiekė savo tikslo – teisėjos elgesys iš esmės nepasikeitė, ji toliau piktnaudžiauja savo statusu ir suteiktomis teisėmis, nepaiso ne tik apeliacinės instancijos teismo nutarčių, bet ir Teisėjų garbės teismo sprendimo, nepripažįsta padarytos klaidos.

Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininkas atliko UAB „Minibank“ teikime nurodytą aplinkybių tyrimą ir išvadoje Komisijai nurodė, kad civilinėje byloje Nr. L2-11793-769/2014 teisėja R. A. 2014-09-09 nutartimi atsisakė priimti UAB „Minibank“ pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo; Klaipėdos apygardos teismas 2014-11-26 nutartį panaikino ir pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, kai byla pagal skirstymo taisykles buvo paskirta nagrinėti tai pačiai teisėjai, ji 2014-12-02 nutartimi vėl atsisakė priimti pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo. Po to, kai Klaipėdos apygardos teismas 2015-01-15 minėtą nutartį panaikino ir perdavė pareiškimą nagrinėti iš naujo, o byla pagal skirstymo taisykles buvo paskirta šiai teisėjai, ji 2015-01-23 nutartimi nusišalino. Taip pat nustatyta, kad teisėja R. A. 2014-04-17 nutartimi atsisakė priimti UAB „Minibank“ pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo civilinėje byloje Nr. L2-6625-769/2014, o Klaipėdos apygardos teismas 2014-05-14 panaikino jos 2014-04-17 nutartį ir perdavė pirmosios instancijos teismui iš naujo spręsti pareiškimo dėl teismo įsakymo išdavimo priėmimo klausimą ir iš apeliacinės instancijos grįžusi byla pagal bylų skirstymo taisykles vėl buvo paskirta teisėjai R. A., ji 2014-05-20 nutartimi nusišalino nuo nagrinėjimo. Klaipėdos miesto apylinkės teismo išvadoje nurodoma, kad civilinėje byloje 2-6227-769/2014 teisėja R. A. priėmė sprendimą už akių, kuris, ieškovui UAB „Minibank“ pateikus apeliacinį skundą, Klaipėdos apygardos teismo buvo iš dalies pakeistas. Civilinėje byloje Nr. L2-11803-769/2014 teisėja R. A. 2014-09-09 nutartimi atsisakė priimti kreditorės UAB „Minibank“ pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo. Klaipėdos apygardos teismas 2014-11-06 nutartimi panaikino nurodytą teisėjos nutartį ir perdavė pareiškimo priėmimo klausimą spręsti iš naujo. Byla pagal skirstymo taisykles buvo paskirta kitai teisėjai. Civilinėje byloje Nr. L2-11954-769/2014 UAB „Minibank“ pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo teisėjos R. A. 2014-09-11 nutartimi buvo atsisakyta priimti, bet atskirasis skundas dėl nutarties nebuvo pateiktas.

Komisijos posėdyje teisėja R. A. nedalyvavo. Pateiktame 2015-01-30 paaiškinime nurodo, kad savo darbą atlieka sąžiningai, laiku ir tinkamai, kiekvienoje byloje, kurių vidutiniškai per metus išnagrinėja virš tūkstančio, sprendimą priima tik įsigilinsi į bylos esmę, vadovaudamasi įstatymais, teisės doktrina, kasacinio teismo praktika ir aukštesniųjų instancijų teismų precedentais, neprieštaraujančiais Konstitucijai, įstatymams, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikai, teisės doktrinai, Europos Sąjungos teisei, Europos Teisingumo Teismo sprendimams. Po to, kai 2013 metais jai buvo iškelta drausmės byla už principingumą, kiekviename atskirajame ar apeliaciniame skunde UAB „Minibank“ direktorius prašė Klaipėdos apygardos teismo iškelti jai naują drausmės bylą. Visus metus Klaipėdos apygardos teismas nekreipė į tuos prašymus dėmesio, kol Klaipėdos apygardos teismo 2014-11-26 nutartyje civilinėje byloje Nr. 2S-1730-265/2014 pasiūlyta pačiam direktoriui kreiptis dėl drausmės bylos teisėjai inicijavimo ir panaikinta jos nutartis atsisakyti priimti pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo, nors dar 2014-10-08 Klaipėdos apygardos teismas analogiškoje civilinėje byloje Nr. 2S-1733-826/2014 buvo pasisakęs, kad jos nutartys teisėtos, grindžiamos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika. Taigi po trejų metų Klaipėdos apygardos teisme nagrinėjant skundus dėl jos priimtų procesinių sprendimų pagaliau pradėta vadovautis

kasacinio teismo išaiškinimu, jo suformuota praktika, o ne 2008 metais vienos Klaipėdos apygardos teismo teisėjos išaiškinimu dėl Europos Sąjungos teisės normų, Europos Teisingumo Teismo precedentų taikymo. Naikindami jos priimtus procesinius sprendimus kai kurie teisėjai konkrečiai išvardija, kokiais Klaipėdos apygardos teismo sprendimais reikia vadovautis ir tarp jų 2014-10-08 nutarties civilinėje byloje Nr. 2S-1733-826/2014 nebūna.

Teisėja paaiškino taip pat nurodo, kad vieną UAB „Minibank“ atskirąjį skundą, kuriame kaip motyvas nurodytas faktas, kad ji yra nubausta dėl panašių veiksmų, kaip pavyzdį pateikė ir Europos Žmogaus Teisių Teismui kartu su skundu prieš Lietuvą, kaip įrodymą, kokią žalą už principingumą nubausta patyrė ir patiria kasdien sąžiningai vykdydama teisėjo priesaiką. Mano, kad ją baudžiant už sąžiningumą ir principingumą, už jos išsakytą nuomonę procesiniuose sprendimuose, priimtuose vykdant teisingumą pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus, ginant žmogaus teises, buvo pasikėsinta į žmogaus pamatines vertybes. Kol Klaipėdos apygardos teisme nebus paisoma įstatymų ir nebus vadovaujama suformuota vieninga Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, ji negalės vadovautis ir aukštesnės instancijos teismo išaiškinimais. Teisėja pažymi, kad po 2013 metų drausmės bylos išnagrinėjimo, kai kurie Klaipėdos apygardos teismo teisėjai pripažino, kad ji buvo teisi ir dabar iš dalies keičiasi Klaipėdos apygardos teismo praktika. Taigi, galbūt, po kurio laiko, susipažinę su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, išsamiau išstudijavę įstatymus ir teisės doktriną, ir kiti Klaipėdos apygardos teismo teisėjai pripažins, kad jos nutartys atsisakyti priimti UAB „Minibank“ pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo yra teisėtos ir pagrįstos.

Komisijoje gautas teisėjos R. A. 2015-03-05 pareiškimą dėl Komisijos pirmininko ir Komisijos narių, priėmusių 2013-09-16 sprendimą Nr. 18P-21, nušalinimo, kuriame teigia, kad kreipėsi į Europos Žmogaus Teisių Teismą su skundu prieš Lietuvą dėl Konvencijos straipsnių pažeidimo 2013-09-16 iškėlus ir vėliau išnagrinėjus drausmės bylą. Iš karto po Teisėjų garbės teismo 2013-12-16 sprendimo, kuriuo jai už principingą darbą, įstatymų laikymąsi, atsisakymą vykdyti neteisėtus apeliacinės instancijos teismo nurodymus buvo paskirtas griežtas papeikimas, UAB „Minibank“ savo apeliaciniuose ir atskiruose skunduose įžeidžiamai atsiliepdama apie ją, prašydavo dar kartą iškelti drausmės bylą už jos priimamus procesinius sprendimus, nes ši jau yra bausta ir toliau bendrovės atžvilgiu priima nepalankius sprendimus, taigi šis UAB „Minibank“ siūlymas iškelti drausmės bylą ir atleisti ją iš pareigų yra pasekmė anksčiau iškeltos drausmės bylos. Atsižvelgusi į tai, kad skundas dėl, jos nuomone, pažeistų Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos straipsnių dar nėra išnagrinėtas, Komisijos nariai, priėmę apskųstą sprendimą, turėtų nusišalinti nuo UAB „Minibank“ teikimo nagrinėjimo. Komisija, spręsdama nušalinimo / nusišalinimo klausimą, turėtų įvertinti ir, ar tinkamai įgyvendino / įgyvendina Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatuose jai iškeltą tikslą.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija

konstatuoja:

Pareiškimas dėl nušalinimo netenkintinas. UAB „Minibank“ teikimas tenkintinas, Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjai Rasai A. iškeltina drausmės byla.

Teismų įstatymo 85 str. 1 d. nustatyta, kad Teisėjų etikos ir drausmės komisija yra teismų savivaldos institucija, sprendžianti drausmės bylą teisėjams iškėlimo klausimus. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos veiklą reglamentuoja Teisėjų tarybos tvirtinami Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatai (Teismų įstatymo 85 straipsnio 4 dalis). Komisijos nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2013-02-01 nutarimu Nr. 13P-9-(7.1.2) (su pakeitimais, patvirtintais Teisėjų tarybos 2014-03-28 nutarimu Nr. 13P-54-(7.1.2), 5 punkte įtvirtintas Komisijos tikslas – įgyvendinant teismų savireguliacijos ir savivaldos principą užtikrinti teisėjų drausminės atsakomybės realizavimą. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos uždaviniai yra laiku ir operatyviai nagrinėti teikimus dėl drausmės bylą iškėlimo teisėjams; kai yra drausminės atsakomybės pagrindo požymiai, kelti drausmės bylas teisėjams; Teisėjų garbės teismo pavedimu organizuoti teisėjo darbo veiklos patikrinimą, surinkti papildomus įrodymus apie drausmės bylai reikšmingas faktines

aplinkybes; teikti konsultacijas teisėjų etikos klausimais. Pagal Komisijos nuostatų 15 ir 16 p. drausmės bylą teisėjui iškelti Komisija, kai yra drausmės bylos iškėlimo pagrindas, t. y. *požymių*, kad teisėjo veiksmuose yra nusižengimų, numatytų Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje, sudėti, *nustatymas*. Komisijos sprendimas iškelti drausmės bylą nėra galutinis, nes dėl teisėjo drausminės atsakomybės buvimo galutinai nusprendžia drausmės bylą išnagrinėjęs Teisėjų garbės teismas, kuris, be kita ko, gali nuspręsti, kad Komisija drausmės bylą iškėlė nepagrįstai. Atsižvelgus į išdėstytas nuostatas, darytina išvada, kad Komisija nėra teisminė institucija ir jai netaikomos analogiškos kaip teismui nušalinimo (nusišalinimo) taisyklės. Be to, Komisijos nuostatuose nėra numatyta teisė teisėjui, kurio drausmės bylos iškėlimo klausimas nagrinėjamas, reikšti nušalinimus Komisijos nariams.

Pagal Komisijos nuostatų 4 punktą, Komisijos veikla grindžiama, be kita ko, nešališkumo principu. Taigi, Komisijos narys, nagrinėjantis teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo, kiekvienu atveju sprendžia, ar jis pats gali nešališkai išnagrinėti bylą, ar nėra aplinkybių, galinčių kelti abejonių jo nešališkumu. Nagrinėjamu atveju Komisijos nariai neturi išankstinės nuomonės ar nusistatymo teisėjos R. A. atžvilgiu. Kaip minėta, Komisijos sprendimas iškelti drausmės bylą nėra galutinis, todėl, Komisijos vertinimu, aplinkybė, kad teisėja kreipėsi į Europos Žmogaus Teisių Teismą dėl jai taikytų drausminės atsakomybės priemonių savaime negali būti laikoma aplinkybe, leidžiančia abejoti Komisijos narių nešališkumu.

Pažymėtina ir tai, kad iš Teismų įstatymo 84 str. 1 d. nuostatų matyti, jog drausmės bylą teisėjui turi teisė iškelti vienintelė teisėjų savivaldos institucija – Teisėjų etikos ir drausmės komisija. Bangaloro teisėjų elgesio principuose, priimtuose teismų pirmininkų posėdyje, vykusiame Taikos rūmuose, Hagoje, 2002 m. lapkričio 25–26 d., nurodyta, jog neturi būti reikalaujama teisėjui nusišalinti nuo bylos, jeigu kitas teismas negali išnagrinėti bylos arba jei bylos neišnagrinėjimas būtų vertinamas kaip rimtas nusižengimas teisingumui. Pagal analogiją pritaikius šias nuostatas Komisijos veiklai, darytina išvada, kad tenkinus teisėjos R. A. prašymą nebūtų kam spręsti jos drausminės atsakomybės klausimo, kadangi 2013-09-16 sprendimą Nr. 18P-21 priėmė visi, išskyrus vieną, dabartinės Komisijos nariai. Nusišalinus Komisijos nariams, priėmusiems 2013-09-16 sprendimą Nr. 18P-21, susidarytų paradoksali situacija, kai nebūtų subjekto, galinčio vertinti teisėjos drausminės atsakomybės klausimą ir tokia situacijai, Komisijos vertinimu, prieštarautų viešajam interesui ir būtų rimtas nusižengimas teisingumui. Be to, vien ta aplinkybė, kad Komisijos nariai anksčiau yra sprendę ir iškėlę drausmės bylą šiai teisėjai, nesudaro pagrindo išvadai, kad jie netinkamai vykdė savo pareigas ar kad šiuo atveju jie netinkamai jas vykdo ar vykdytų. Pareiškėja nenurodo jokių duomenų, kad Komisijos nariai veikia suinteresuotai, o Komisijos nariai asmeniškai patvirtina, kad tokių aplinkybių nėra, asmeninio nusistatymo prieš teisėją jie neturi.

Dėl nurodytų priežasčių Komisija netenkina teisėjos R. A. prašymo dėl Komisijos pirmininko ir Komisijos narių, priėmusių 2013-09-16 sprendimą Nr. 18P-21, nušalinimo.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija iškelti teisėjui drausmės bylą, kai teisėjo veiksmuose nustato nusižengimų, nustatytų Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje, požymių. Teisėjas gali atsakyti drausmine tvarka trimis atvejais: už teisėjo vardą žeminantį poelgį, už kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir už įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą. Pagal Teismų įstatymo 83 straipsnio 3 dalį, teisėjo vardą žeminantis poelgis – tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat pripažįstamas bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinančios priežasties.

Komisija nustatė, kad pareiškėja UAB „Minibank“ yra vartojimo kreditus gyventojams visoje Lietuvoje teikianti bendrovė. Vartojimo kredito sutarties, kurią su pareiškėja pasirašo asmenys, 11.14 punktu šalys susitaria, kad kilus ginčui, jo sprendimas vykdomas įstatymų nustatyta tvarka per Klaipėdos miesto apylinkės teismą, arba, kredito davėjo pasirinkimu, per kredito gavėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismą. Taigi nemaža dalis UAB „Minibank“ ginčų su skolininkais nagrinėjama Klaipėdos miesto apylinkės teisme. UAB „Minibank“ Klaipėdos miesto apylinkės

teismui pateikti pareiškimai dėl teismo įsakymo išdavimo vadovaujantis teismų informacinės sistemos LITEKO bylų skirstymo moduliui būdavo priskiriami taip pat ir teisėjai R. A.

Remiantis UAB „Minibank“ teikimo medžiaga bei Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininko atlikto patikrinimo išvadamis, nustatyta, kad civilinėse bylose Nr. L2-11793-769/2014, Nr. L2-15594-769/2014, Nr. L2-6625-769/2014, Nr. L2-11803-769/2014 teisėja R. A., gavusi UAB „Minibank“ pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo, nutartimis atsisakydavo juos priimti, motyvuodama, kad jie neteisingi Klaipėdos miesto apylinkės teismui, o civilinėje byloje Nr. L2-11954-769/2014 – nes pareiškimas aiškiai nepagrįstas. Prie pareiškėjos teikimo pridėta medžiaga patvirtina, kad teisėjos R. A. priimtas nutartis civilinėse bylose Nr. L2-11793-769/2014, Nr. L2-15594-769/2014, Nr. L2-6625-769/2014, Nr. L2-11803-769/2014 Klaipėdos apygardos teismas panaikino (nutartis civilinėje byloje Nr. L2-11954-769/2014 nebuvo apskūsta), konstatavęs, jog pirmosios instancijos teismas kreditorės pareiškimo priėmimo stadijoje nusprendė dėl teisingumą nustatančios sutarties sąlygos negaliojimo ir atitinkamai – dėl teisingumo, nežinodamas pakankamai šiam klausimui teisingai išspręsti reikalingų teisinių ir faktinių aplinkybių, neatsižvelgė į nacionalinės teisės bylų dėl teismo įsakymo išdavimo reglamentavimo ypatumus, be pakankamo pagrindo iš esmės paneigė sutarties šalių (kartu ir skolininkės) teisę susitarti dėl tarpusavio teisių bei pareigų.

Civilinio proceso kodekso 435 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kreditoriaus pareiškimo priėmimo klausimas išsprendžiamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo jo padavimo teismui dienos, o pagal Civilinio proceso kodekso 436 straipsnio 1 dalį, išsprendęs pareiškimo priėmimo klausimą, teismas nedelsdamas, ne vėliau kaip kitą darbo dieną, išduoda kreditoriui teismo įsakymą. Taigi, tam, kad tarp ginčo šalių kuo greičiau būtų atkurta teisinė taika, būtų įgyvendinti proceso operatyvumo ir koncentruotumo principai, Civilinio proceso kodekse nustatyta supaprastinta civilinių bylų dėl teismo įsakymo išdavimo nagrinėjimo procedūra ir įtvirtinti itin trumpi pareiškimo priėmimo bei teismo įsakymo išdavimo terminai.

Nustatyta, kad civilinėje byloje Nr. L2-11793-769/2014 teisėja R. A. 2014-09-09 nutartimi atsisakė priimti UAB „Minibank“ pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo. Klaipėdos apygardos teismui 2014-11-26 nutartį panaikinus ir pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo perdavus pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, byla vėl gavusi teisėja R. A., žinodama aukštesnės instancijos teismo praktiką, į ją neatsižvelgė ir 2014-12-02 nutartimi, kurioje išdėstė kritiką aukštesnės instancijos teismui, dar kartą atsisakė priimti pareiškimą. 2014-12-02 nutartis vėlgi buvo panaikinta Klaipėdos apygardos teismo 2015-01-15 nutartimi, pareiškimas perduotas nagrinėti iš naujo R. A., tačiau ji 2015-01-23 nutartimi nusišalino. Taip pat nustatyta, kad teisėjai R. A. 2014-04-17 nutartimi atsisakius priimti UAB „Minibank“ pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo ir Klaipėdos apygardos teismui šią nutartį 2014-05-14 panaikinus, iš apeliacinės instancijos grįžusią bylą vėl gavusi teisėja R. A. nuo jos nagrinėjimo nusišalino.

Iš išdėstytų aplinkybių darytina išvada, kad teisėja R. A. aukštesnės instancijos teismo nurodymus ir praktiką sistemingai ir sąmoningai ignoravo, t. y. nagrinėjo bylas nepaisydama vieno iš teisės šaltinių – teismo precedento, nors Teismų įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje imperatyviai nustatyta, kad žemesnės instancijos teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra saistomi aukštesnės instancijos teismų teisės aiškinimo taisyklių, suformuluotų analogiškose ar iš esmės panašiose bylose. Iš teisėjos paaiškinimo matyti, kad ji ir toliau nesutinka su aukštesnės instancijos teismo praktika, mano, kad ji neteisinga, prieštarauja Konstitucijai, įstatymams, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikai, teisės doktrinai, Europos Sąjungos teisei, Europos Teisingumo Teismo sprendimams. Taigi teisėja nenori pripažinti aukštesnės instancijos teismo konstatuoto netinkamo teisės taikymo, yra įsitikinusi savo teisumu.

Komisija daro išvadą, kad teisėja R. A., žinodama aukštesnės instancijos teismo suformuotą praktiką analogiškose bylose, tačiau sąmoningai ir keletą kartų ją ignoruodama, nepagrįstai užtęsė civilinių bylų nagrinėjimą. Tokiais jos veiksmais buvo paneigti tikslai, kuriems šios teisės normos yra nustatytos – supaprastinta tvarka išnagrinėti civilines bylas, jeigu šių bylų šalys tam neprieštarauja ir nereikalauja nagrinėti bylos bendra ginčo teisenos tvarka. Dėl tokių teisėjos veiksmų pareiškėjas turi imtis papildomų veiksmų, kadangi reikia apskūsti teisėjos

procesinius sprendimus, eikvoti lėšas, darbo laiką ir kitus išteklius. Pažymėtina, kad teismo įsakymo neišdavimas dėl to, kad neaiškus pareiškimo jurisdikcijos klausimas įsakymo išdavimo procedūroje sprendžiamas neva ginant skolininką, bet nežinant jo pozicijos, ar jam tai priimtina, gali neatitikti ir skolininko interesų. Įsakymo neišdavimas nesant kitų priežasčių, o tik dėl neaiškios pareiškimo jurisdikcijos, kurią nežinia ar ginčytų pats skolininkas, atitolina išieškojimą, gali didinti skolininko nuostolius ir todėl gali neatitikti skolininko interesų. Turint galvoje, kad jurisdikcijos klausimą aukštesnės instancijos teismas iš esmės daugumoje atvejų sprendžia kitaip, teisėjos paaiškinimas, kad vienu atveju jos nutartis buvo nepanaikinta, atmetamas.

Pažymėtina, kad vadovaudamasis Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnio 1, 3, 4 punktuose įtvirtintu pareigingumo principu, teisėjas privalo savo pareigas atlikti nepriekaištingai, laiku, profesionaliai ir dalykiškai, nevilkinti teismo proceso, nepažeisti įstatymų ir kitų teisės aktų. Teisėjų etikos kodekso 14 straipsnio 1, 2 ir 8 punktuose nustatytas pavyzdingumo principas teisėjus įpareigoja profesinėje veikloje savo elgesiu rodyti pavyzdį, saugoti savo profesijos garbę ir prestižą, pripažinti savo klaidas ir jas taisyti (14 str. 1, 2, 8 p.).

Apibendrinusi išdėstytus argumentus, Teisėjų etikos ir drausmės komisija konstatuoja, kad teisėjos R. A. nesivadovavimas aiškiai suformuota aukštesnės instancijos teismo praktika tos kategorijos bylose yra savavališkas elgesys, dėl kurio nepagrįstai buvo užtęstas keletas teismo įsakymų išdavimas. Toks teisėjos elgesys, kai neatsižvelgiama į susidarancias pasekmes procese dalyvaujantiems asmenims, vertinamas kaip netinkamas savo pareigų atlikimas ir nedalykiškumas, kuris pasireiškia bekompromisiškai ginant nevisapusiškai apsvarstytą savo įstatymo taikymo poziciją, kuri paneigta daug kartų aukštesnės instancijos teismo procesiniais sprendimais. Dėl tokio teisėjos elgesio ir procesinių sprendimų bei jų pasekmių nukenčia teisėjo vardas, nesaugoma profesijos garbė ir prestižas, o tai kenkia teisminės valdžios autoritetui.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos vertinimu, Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėja R. A., nagrinėdama civilines bylas dėl teismo įsakymo išdavimo, nesielgė pareigingai ir pavyzdingai, t. y. jos veiksmuose yra Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pareigingumo ir pavyzdingumo principų pažeidimo požymių. Toks teisėjos R. A. elgesys vertinamas kaip žeminantis teisėjo vardą ir kenkiantis teisminės valdžios autoritetui (Teismų įstatymo 83 str. 2 d. 1 p. ir 3 d.) ir tai sudaro pagrindą iškelti jai drausmės bylą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 83 straipsnio 3 dalimi, 84 straipsniu, Teisėjų etikos ir drausmės komisija

nusprendžia:

Iškelti Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjai R. A. drausmės bylą ir ją perduoti nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

Sprendimas neskundžiamas.

Komisijos nariai:

Algis Norkūnas

Diana Butrimienė

Veslava Ruskan

Teodora Staugaitienė